

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2022. gada 30. martā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 (sēde notiek attālināti).

393. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: **Padomes locekļi:** A.Kronbergs, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, A.Ancāne, A.Lapiņš, B.Moļņika,
V.Brūzis, I.Tapiņa

U.Bratuškins, G.Princis

M.Levina, M.Marcinkus

L.Sīle-Paiča

I.Bula

E.Ruka

L.Zemīte

Projektu pārstāvji:

A.Polis

A.Kublačovs

M.Putrāms

J.Ungurs

J.Tereščenko

J.Barkāns

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: D.Toc-Macāne

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 393. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina 393.sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 394. sēde

Padomes 394.sēdi sasaukt 2022.gada 13. aprīlī plkst. 14:00.

Padomes 395.sēdi sasaukt 2022.gada 27. aprīlī plkst. 14:00.

3.

Būvprojekts objektam „Darbnīcas (lit.001), caurlaides ēkas (lit.002), nedzīvojamo ēku un palīgēkas (lit.003) pārbūve par daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku un transformatora punkta pārvešana Rīgā, Sparģeļu ielā 12; iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

V.Brūzis informē par iesniegumu.

A.Polis informē par priekšlikumu. Galvenais jautājums - saskaņotais būvprojekts minimālajā sastāvā būvvaldē nesakrīt ar to risinājumu, kas atbalstīts NKMP. Projekta attīstības pamatā izmantots saskaņotais projekts būvvaldē.

V.Brūzis sniedz papildus informāciju – būvvaldes saskaņotajā risinājumā ir centieni veidot fasādes vieglākas. Risinājums pret Sparģeļu ielu ir ar monotonu fasādi, lielu pretugunsūri.

A.Kušķis uzdod jautājumu, vai apjoma atvērējums no Sparģeļu ielas iekļaujas apbūves noteikumu normās. Kāds ir stūra apdares

materiāls?

A.Polis informē, ka ievēroti normatīvie akti.
Stūra apdares materiāls plānots ķieģeļi.

V.Brūzis: Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 11.panta 4.punkts nosaka: Padomes kompetencē ir sniegt atzinumu, ja NKMP un par kultūras pieminekļu aizsardzību atbildīgajai Rīgas domes institūcijai, izskatot jautājumu par Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanu, aizsardzību vai attīstību ir atšķirīgi viedokļi un ja kāda no minētajam institūcijām to ir lūgusi. Pieņemot lēmumu attiecīgajā jautājumā jāņem vērā Padomes sniegtais atzinums. Ņemot vērā likumā noteikto, Rīgas domes institūcija ir vērsusies pie Padomes saņemt atzinumu šajā situācijā. Runājot par terašu ģeometriju, tā ir būtiski izmainīta. Būvvaldes centieni bija saskaldīt apjomu, lai tas nebūtu tik smagnējs un viendabīgs.

A.Kronbergs uzdod jautājumu, kurš risinājums ir jāizvērtē Padomei.

A.Polis informē, ka risinājums, kas ir saskaņots būvvaldē ir izskatāmais materiāls. Pauž gatavību pārrunāt risinājumu ar NKMP atkārtoti. Apstiprina, ka terašu ģeometrijā tās tiek veidotas tieši tādas pašas kā būvprojektā minimālajā sastāvā.

A.Kušķis aicina atrādīt pretugunsmūra risinājumu būvvaldes saskaņotajā projektā.

A.Polis sniedz vizuālo informāciju, kas apliecina, ka veidots pakāpienveida pretugunsmūris.

A.Kušķis: Situācija ir sarežģīta, uzskatu, ka pēdējais risinājums nav tik veiksmīgs, kā būvvaldes saskaņotais. Piemēram, terasējums ir saprotamāks, izmantojot citu apdares materiālu. Loģisks pretugunsmūra risinājums, tomēr to nevajadzētu mākslīgi paaugstināt, kā tas parādīts pēdējā variantā, aizsedzot skatu no ielas un pilsētas ainavas. Kopumā apjoma kārtojums ir līdzīgs, aicinu uzturēt Sparģeļu ielas kopējo ainavu, kas ir lielākoties koka un ķieģeļu apdares risinājumos. Pret parka pusi tālākā apjoma daļas mākslīgs sadalījums ar citu apdari un vertikāli nav nepieciešams.

J.Dambis: aplūkotajā vēsturiskajā vidē un tās raksturā, telpiskajā izveidojumā plānotā ēka grūti iekļaujas. Ēka piesaka citu mērogu un raksturu. Līdz ar to normatīvajos aktos noteiktā prasība par iekļaušanos vidē šajā gadījumā nav panākta. Neatbalstu iesniegto priekšlikumu, tajā skaitā arī iepriekš saskaņotajā versijā.

Ar arhitektoniskiem paņēmieniem ir iespējams veidot vidē iekļaujošu objektu, taču šajā priekšlikumā tas nav sasniegts.

A.Lapiņš: Uzskatu, ka risinājums, līdz ar apdares materiāla izmaiņām nav uzlabojies. Cenšoties saskaldīt fasādi, veidojot to vieglāku, tā tomēr ir pārāk salauzīta, neveidojot vairs vienotu kompozīciju. Arī pretugunsmūris neatbilst ēkas arhitektūrai. Jācenšas saglabāt skaidrība ēkas apjomā. Piedāvātajā risinājumā vēl nav atbalstāms priekšlikums.

A.Ancāne: Vēsturiski šajā vietā apbūve ir bijusi mazāka. Uzskatu, ka šāda apjoma ēka neiederas šajā vietā.

V.Brūzis: Jāaatzīst, ka trīs stāvu apjoms būtu pieņemamāks, tomēr šī nav tā situācija. Parka daļā, skatos no ielas, ir vairāki pretugunsmūri, kas rada akas sajūtu, ieejot parkā. Tieši būvvalde savā lēmumā vadījās no šādas situācijas, kādēļ tiek veidoti augtie mūri, nesadalot tos horizontāli.

A.Kušķis: uzskatu, ka ir jāņem vērā pēctecība un tiesiskā paļāvība. Tomēr šajā situācijā pēctecība nav bijusi pietiekoši kvalitatīva. Caur papildus saskaņošanu NKMP, projekts ir aizvirzījies pārāk tālu no vienkāršības un skaidrības. Būvvaldē saskaņotais risinājums ir pieņemamāks.

B.Moļņika: Projekta turpinājums nav uzskatāms par kvalitatīvāku, nekā sākotnēji saskaņotais. Apjoms ir kļuvis smagnējāks un nav panākts vēlāmais efekts līdz ar izmaiņām.

U.Bratuškins: Apjoms ir veidots apbūves noteikumu robežās, par ko nevar pārmest autoriem. Fasāžu redakcijās katra institūcija ir vēlējusies panākt labāku risinājumu, tomēr tas nav izdevies. Kopumā ēkas apjoms ir liels, tomēr vai kreisajā daļā nepieciešams vēl vairāk sadrumstalot ar apdares paņēmieniem, nav vēl pārliecības. Autors ir rūpīgi strādājis pie būvmasu kārtojuma. Iespējams, rizalīts varētu palikt ķieģeļu faktūrā, taču princips ka pret parku parādās stikloto un ķieģeļu plakņu risinājums ir pieņemams. Jaunais priekšlikums ir laikmetīgs pēc savas izteiksmes rakstura.

Ķieģeļu apjomos varētu vēl parādīties atsevišķas detaļas, panākot augstu detaļu kultūru.

Pretugunsmūris vēl nav pievilcīgs un nepieciešams pie tā vēl piestrādāt.

A.Polis apstiprina vēlmi turpināt darbu tālāk pie detalizācijas, pretugunsmūra, stiklotās fasādes, neveidojot tik sadrumstalotu, kā arī citiem risinājumiem.

Padome aicina autoru veikt izmaiņas projekta risinājumā, atbilstoši paustajam un iesniegt priekšlikumu atkārtoti būvvaldē saskaņošanai. Balsojums netiek veikts.

4.

Skolas ēkas jaunbūve Sporta ielā 2, Rīgā; Iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

V.Brūzis informē par iesniegumu. Būvprojekts minimālajā sastāvā par izglītības iestādes būvniecību – kompaktā masā risināta būve, plašas autostāvvietas, neliels labiekārtojums un būvvaldes ieskatā īpatnēja kompozīcija.

A.Kublačovs informē par priekšlikumu. Skaidro zaļās zonas apjomu, auto stāvvietu izmantošanu plašākam ēku lietojumam un citas detaļas.

M.Putrāms informē par iesniegto priekšlikumu.

J.Dambis: uzskatu, ka priekšlikumā ir skaidra filozofija tieši skolas risinājumā. Labs pamatojums idejai, laikmetīga domāšana un arhitektūra, atbildīga attieksme pret zemes vērtību un resursu izmantošanu. Atbalstāms priekšlikums ar pievienoto vērtību.

A.Kronbergs: saprotama un mūsdienīga pieeja, piemērs mūsdienīgai izpratnei pilsētas attīstībā. Atbalstu priekšlikumu tālākajai īstenošanai.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto skolas ēkas jaunbūves priekšlikumu Sporta ielā 2, Rīgā.

	Par	Pret	Atturas
J. Dambis	1		
A. Ancāne	1		
A. Kušķis	1		
A.Lapiņš	1		
I. Purmale	1		
B.Moļņika	1		
I.Tapiņa	1		
V.Brūzis			1
A. Kronbergs	1		

8

0

1

Balsojuma rezultāts:

Par: 8;

Pret: 0;

Atturas: 1.

Padomes lēmums: Atbalstīt iesniegto skolas ēkas jaunbūves priekšlikumu Sporta ielā 2, Rīgā.

5.

Par atteikumu lokālplānojuma izstrādes uzsākšanai un darba uzdevuma izsniegšanu arhitektūras konkursam teritorijai Dzirnavu ielā 67, Rīgā; Iesniedzējs: SIA "Patollo"

J.Ungurs informē par iesniegumu.

J.Dambis: Situācija ir sarežģīta. Padome iepriekš ir lēmusi, ka Rīgas vēsturiskā centra konkrētajā vietā piemērotāka ir uzirdināta jumta ainava, nevis liela, apbūves mērogam neatbilstošas ēkas, horizontāla jumta plakne. Runājot par konkursu būtu neparasti, ja konkursa rezultāts būtu esošās situācijas legalizācija. Konkursā varētu rast risinājumu jumta vizuālā tēla uzlabojumam, radīt interesantu pieeju jumta ainavas kārtošanai un iegūt vidē iederīgu priekšlikumu.

A.Kušķis: Pašvaldībai bija vairāki aspekti, kādēļ tika rosināts attīstīt būvniecības procesa kārtībā: 1) Ideālais variants būtu lokālplānojums, izejot pilnu plānošanas procedūru. Vienlaikus, tas ir liela resursu patēriņš. Kā arī lokālplānojuma uzsākšana ne

vienmēr garantē pozitīvu rezultātu. 2) Lokālpilnoņuma izstrādes gaitā var nonākt pie laba rezultāta, organizējot konkursu. 3) Lokālpilnoņuma izstrāde vienam izolētam zemes gabalam nav labā prakse, jo lokālpilnoņums risina pilsētbūvnieciskus uzdevumus.

Padome jau ir atbalstījusi lēmumu atrast risinājumu, jo esošais ēkas augstums jau pārsniedz normatīvo aktu prasības.

J.Dambis: jāņem vērā, ka šīs ēkas būvniecība un projektu skaņošana ir sākta pirms Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma pieņemšanas. Jāmeklē kompromisa risinājums. Ja uzirdinājumu jumta plaknē noņemtu nost, tad jumts kļūtu nepievilcīgāks. Ja ir iespēja panākt konkrētās ēkas jumtu iederīgāku Rīgas vēsturiskā centra apbūves audumā, tas būtu labāks risinājums, pat ja tiktu pārkāpti kādi mazāk nozīmīgi augstuma ierobeņojumi.

J.Ungurs: apzināties, ka organizējot konkursu, tiktu skatīts ne tikai esošais apjoms, bet arī pozitīvs pienesums un risinājums jumta ainavas uzlabošanai.

V.Brūzis: uzdod jautājumu par konkursa priekšmeta nosaukumu, ņemot vērā, ka nav iespējams uz vienas būves veidot otru būvi.

Padome balso par lēmumu: Ņemot vērā ēkas tapšanas vēsturi, Padome atbalsta konkrētajā gadījumā jumta ainavas harmonizāciju risināt konkursa kārtībā, nepārsniedzot esošo augstumu.

	Par	Pret	Atturas
J. Dambis	1		
A. Ancāne	1		
A. Kušķis	1		
A.Lapiņš	1		
I. Purmale	1		
B.Moļņika	1		
I.Tapiņa			1
V.Brūzis	1		
A. Kronbergs	1		
	8	0	0

Balsojuma rezultāts:

Par: 8;
Pret: 0;
Atturas: 1.

Padomes lēmums: Ņemot vērā ēkas tapšanas vēsturi, Padome atbalsta konkrētajā gadījumā jumta ainavas harmonizāciju risināt konkursa kārtībā, nepārsniedzot esošo augstumu.

6.

Ēku pārbūve Rīgas geto un Latvijas holokausta muzeja vajadzībām Maskavas ielā 14A, Rīgā; Iesniedzējs: Biedrība "Šamir".

J.Tereščenko informē par iesniegumu. Ēka ir novērtēta kā kultūrvēsturiski vērtīga. Iecere paredz ēkas pārbūvi, ņemot vērā, ka esošā ēka ir veca, lielākajā daļā nav apkure, izmantojams tikai 1.stāvs, nav labierīcību un pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. 2020.gadā ir izstrādāts modernizācijas projekts, saņemtas NKMP un Padomes rekomendācijas. Veikta ēkas AMI, konsultācijas ar ekspertiem, plānots veikt pilnu AMI.

Sniedz informāciju par ēkas pārbūves koncepciju, kurā ņemts vērā gan ēkas vēsturiskais veidols, raksturs, jaunās funkcijas un vēstures atspoguļošanas vajadzības.

V.Brūzis informē, ka būvvaldē ir saņemts iesniegums izskatīt projektu, taču vēl nav izskatīts.

J.Dambis: NKMP ir iepazīstināta ar pamatideju un ir uzsākta vērtēšana. Kopējais viedoklis – salīdzinot ar iepriekš izskatīto priekšlikumu, iesniegts labāks risinājums, vērojams progress idejas attīstībā. Ministru kabineta noteikumu nr. 127. 7.4.3. punkts nosaka, ka šajā vietā, pārbūvējot esošo apbūvi, nedrīkst būtiski izmainīt vēsturisko jumta formu, ja tas neatbilst ēkas arhitektoniskajam stilam. Šis aspekts vēl tiek vērtēts ekspertu vidū, kā arī tiek skatīts no juridiskās puses.

B.Molņika: Priekšlikums sagaidīt atzinumus no būvvaldes un NKMP pirms lēmuma pieņemšanas Padomē.

A.Kušķis: pozitīvi, ka projekta attīstītāji ir plānojuši veikt padziļinātu AMI, kas vienlaikus varētu ieviest kādas izmaiņas risinājumā. Nopietna pieeja, veidojot pilnvērtīgu kultūras funkciju objektam. Interesants veids, kā risināt jaunā apjoma apdari. Apjoma palielinājums Spīķeru kvartāla kontekstā ar jaunajām funkcijām ir pamatota.

A.Lapiņš: veiksmīgs risinājums, pārliecinošas vizualizācijas. Veiksmīgi turpina un noslēdz Spīķeru kvartāla kompozīciju.

A.Ancāne: Salīdzinot ar iepriekš izskatīto priekšlikumu, vērojams pozitīvs virziens, jo netiek noslēgts pagalmu un risinājums veiksmīgi iekļaujas kvartāla apbūvē. Piesardzību rada iespēja, ka var veidoties garš masīvs apjoms. Kopējā kompozīcijā vēsturiskā ēka ir zema, bet jaunais apjoms veido proporcionāli lielāku ēku virs tās. Svarīgi izprast, kā tas izskatīsies lielākā apjomā, kas vēl ir rūpīgi jāvērtē, kā arī jācenšas panākt, lai neveidojas vienlaidus masa.

J.Dambis: Ņemot vērā jautājuma sarežģītību saistībā ar normatīvo regulējumu, ierosinu NKMP un būvvaldei kopīgi izvērtēt priekšlikumu, lai tiktu panākts vienots skatījums par normatīvā akta piemērošanu.

V.Brūzis pauž atbalstu šādai kopīgai konsultācijai.

Ēkām jau pamatā ir radīta iespēja dalīt – veidotas septiņas asis, kurām pa vidu ir ieeja ar iekritienu jumtā. Iespējams, šo motīvu var izmantot arī būvapgoma sasmalcināšanā, kas būtu atsauce uz vēsturisko veidojumu.

J.Tereščenko informē par projektētāja nostāju ēkas veidošanā – ēka ir bijusi uztverta kā vienota un attīstības iecerē ir centieni saglabāt tās dažādus elementus. Tādēļ tieši cenšoties saglabāt šai ēkai raksturīgās īpatnības, projektētājs ir veidojis to nedalītu.

A.Kronbergs: uzskatu, ka tieši garais ēkas veidols piešķir tai jaunu veidolu, rodas cita izteiksme dēļ šīs viengabalainības.

Jautājums izskatīts kā konsultatīvs, balsojums netiek veikts. Jautājuma izvērtēšana tiek turpināta institūcijās.

7.

Kultūrvēsturiskās vērtības līmenis nekustamā īpašuma Valmieras ielā 2, Rīgā (zemes vienības kadastra apzīmējums 0100 038 0101) literam 003: Ziņo: S.Čevere, NKMP

S.Čevere informē par iesniegumu. Jautājums par ēku Valmieras ielā 2, kurai noteikts vērtējums – kultūrvēsturiski vērtīga ēka. 2021.gadā attīstītājs lūdza atkārtoti veikt vērtējumu, tika noteikts vērtējums kultūrvēsturiski vērtīga ēka. Attīstītājs ir iesniedzis apstrīdējumu, pamatojoties, ka ēka neiederas attīstības koncepcijā, kāda plānota teritorijā, kā arī ņemot vērā plānotās transporta izmaiņas apkārtnē.

J.Barkāns informē par attīstības koncepciju, kas pamato iesniegto apstrīdējumu ēkas kultūrvēsturiskajai vērtībai. Iecere paredz noņemt 20 % ēkas apjoma.

Projektētājs informē par plānoto arhitektonisko risinājumu un teritorijas attīstības ieceri.

J.Dambis: neviena no institūcijām nav gatava atkāpties no ēkas noteiktās vērtības. Ēka ar savu apjomu ir nozīmīga pilsētas vēsturiskā plānojuma struktūrā. Attīstības gaitā jārod risinājums ēkas izmantošanai.

V.Brūzis: ēkas kultūrvēsturiskās vērtības līmenis ir ekspertu kompetence, nevis Padomes jautājums, līdz ar to Padome nevar lemt par ēkas vērtību.

S.Čevere norāda, ka Ministru kabineta noteikumu Nr. 127 12.3. punkts nosaka, ka NKMP un būvvalde nosaka ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeņus, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar Padomi.

A.Kušķis: Galvenais jautājums ir par to, vai aplūkojamo ēku ir iespējams pārveidot, un kādā mērā, ņemot vērā noteikto vērtību, kā arī prezentēto attīstības koncepciju. Nepieciešamos atbildīgo institūciju pārstāvju viedoklis.

J.Dambis: NKMP uzskata, ka attīstības iecere teritorijā nevar būt par iemeslu noteikt zemāku ēkas novērtējumu. Iesniedzējam ir skaidrots, ka ieceres attīstības gadījumā var būt risinājums, kad iekļūšana kvartālā tiek veidota caur vēsturiskās ēkas pirmo stāvu, pārbūvējot kādu ēkas daļu, tomēr otro stāvu un kopējo apjomu saglabājot. Kopumā pārveidojumi ir iespējami, vienlaikus saglabājot ēkas vērtību.

A.Kronbergs: ēkas neliela pārveidošana ir iespējama, tomēr kopējais būvapgoms ir nozīmīgs kopējā apbūvē. Tieši ēkas taisnais apjoms un garums ir unikāls un saglabājams.

A.Ancāne: Ir pārbūves iespējas pirmā stāva līmenī, īpaši ņemot vērā, ka pirmā stāva līmenī jau ir veikti pārveidojumi.

Padome kopumā uzskata, ka būvprojoma saglabāšana ir nozīmīga un nav pieļaujama ēkas nojaukšana. Vienlaikus iejaukšanas ēkas plānojumā pirmā stāva līmenī ir iespējama, lai nodrošinātu funkcijas tālāku attīstību.

Jautājums izskatīts kā konsultatīvs, balsojums netiek veikts.

Sēdi slēdz plkst. 18:00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

V.Brūzis

A.Lapiņš

J.Dambis

A.Ancāne

I.Purmale

B.Moļņika

I.Tapiņa

A.Kušķis

Sēdi protokolēja:

D.Toc-Macāne